

حضرت معصومه علیها السلام: برای هر چیزی دارویی است، و داروی گناهان استغفار است.

(اصول کافی، جلد ۲، ص ۴۳۹، ج ۸)

خطابه

تمرین زندگی کردن به سه سبک: وصیتی، مأموریت محوری و مرگ آگاهی

گزیده نکات از بیانات آقای اخوت با موضوع حسن گزینی، جلسه خانوادگی، چهارشنبه ۲۸ تیرماه

مردم کاظم لو

مشکلاتش برداشته می شود چون ۹۹ درصد با حتی همه مشکلات انسان در رابطه با خودش و دیگران، به خاطر فراموشی مرگ است و این تصریح، در روایات آمده است. اولین خصوصیتی که یاد مرگ در انسان ایجاد می کند این است که انسان رابطه خودش با خدا را اصلاح می کند. چون انسان می خواهد آماده ملاقات با خدا شود و خدا را به وجه رضایت و خشنودی ملاقات کند. پس زندگی به سبک مرگ اگر تبدیل به فرهنگ شود، باعث اصلاح روابط انسان با خدا، خودش و دیگران می شود.

برای این کار نیاز به تمرین است. یک سری اذکار در حاشیه مفاتیح آمده است که ادعیه مربوط به زمان خواب و بیدار شدن از خواب است. برای اینکه انسان این سبک زندگی را تجربه کند از اصلاح وضعیت خواب باید شروع کند. برای تمرین این سبک زندگی در چله ایام حج - از اول ماه ذی القعدة یا روز عید قربان- سعی کنیم وضعیت خواب خودمان را اصلاح کنیم و خواب را به منزل مرگ ببینیم، فکر نکنیم هروقت میخوابیم حتما دوباره بلند میشویم، اگر مطلب نگفته ای داریم وصیت کنیم، کارهای نکرده را سفارش کنیم، اگر بیدار شدیم و تولد دیگر پیدا کردیم که چه بهتر و با روحیه مضاعفی کارهایمان را دنبال میکنیم. صبح که بیدار می شویم، سجده شکر به جا بیاوریم، این در مارت قلب ایجاد خواهد کرد و شاخ و شانه کشیدندهایمان را از بین خواهد برد! زندگی به سبک مرگ را در این چله از نقطه خواب به تمام زندگی جاری کنیم. کسی که این کار را بکند دیگر کینه ای به دل نمی گیرد بلکه رقت قلب می آورد و به صورت ناخواسته هم در دیگران نسبت به او رقت قلب ایجاد می شود. یعنی اگر در خانواده افراد نسبت به هم رقت قلب ندارند، به دلیل این است که طعم مرگ زیر زبانشان نیست. آدمی که مردنی است، حس دیگران نسبت به او رقت است.

این را بفهمد، همینطور برخورد می کند. در صورت تداوم این حالت، کارهای انسان در زندگی درست می شود. همه چیز انسان فرق می کند، رفتارش در محل کار، درس خواندنش، کتاب خواندنش و نمازش فرق میکند. این سبک زندگی را، زندگی به سبک وصیتی نام گذاشته ایم. یکی از اتفاقات مهم در شهادت امام صادق علیه السلام نیز بحث وصیت ایشان بود.

نام دوم این سبک زندگی، زندگی به سبک مأموریت است، یعنی انسان خود را مأمور بداند که در این دنیا باید یک کارهایی را انجام بدهد و برود.

نام سوم این سبک زندگی، زندگی به سبک مرگ است. در این سبک، باید بدانیم که بودن با دیگران دائمی نیست، زندگی ها هیچوقت دائمی نبوده و نخواهد بود. اگر این احساس را داشته باشیم، برخوردمان با دیگران فرق خواهد کرد و حتی میبینید که غیر از اثر آن روی خودتان، رابطه دیگران هم با شما متفاوت خواهد شد. اگر فرد احساس کند این نماز، نماز آخر اوست، حتما خیلی با سایر نمازهایش فرق خواهد کرد. ممکن است بگویند این سبک زندگی خیلی هول و اضطراب دارد! اما زندگی های غیر این مدل، هول و اضطراب دارند. زندگی در انس با مرگ خیلی آرام خواهد بود. حضرت علی علیه السلام میفرمایند: وَاللَّهِ لَأَبْنُ أَبِي طَالِبٍ أَتْسُ بِالْمَوْتِ مِنَ الْوَلَدِ بِثَنِيٍّ أُمِّهِ، به خدا سوگند انس پدر ابوطالب به مرگ از انس طفل شیرخوار به سینه مادر بیشتر است. اگر مرگ را درک کردیم حتما رابطه خودمان را هم با خدای خود اصلاح می کنیم، به همین صورت است که حضرت علی علیه السلام میفرمایند: کسی که میان خود و خدا را اصلاح کند، خداوند میان او و مردم را اصلاح میکند. همچنین فرموده اند: کسی که امر آخرت خود را اصلاح کند، خداوند امر دنیای او را اصلاح میکند.^۱

آدم باید بداند هر چیزی که دارد از بین می رود و زندگی ها دائم نیست. در دعوای خانوادگی، بعضی خانم ها یا آقایان وقتی دعوا بالا می گیرد، خودشان را به مردن می زنند و غائله می خوابد! یعنی همین که فرد احساس می کند طرفش دارد می رود، کدورت ها هم از بین می رود. مرگ خیلی عجیب است. اگر انسان بداند رابطه اش موقت است و ممکن است آخرین دیدارش باشد، یا اینکه نمازش را مثل نماز آخر عمرش باشد، یک سبک زندگی پیدا می کند. اگر کسی به سمت سبک زندگی این چنینی برود، خیلی از

ابتداء چند حکمت از نهج البلاغه را با هم مرور می کنیم:

- فرشته ای هر روز از سوی خدا ندا میدهد: زاد و ولد کنید برای مردن، جمع کنید برای نابود شدن و بسازید برای ویران شدن.^۱

- الرِّحِيلُ وَشَيْكُ؛ کوچ نزدیک است.^۲
- وَ [قَدْ] تَبَعَ جَنَازَةً فَسَمِعَ رَجُلًا يَضْحَكُ فَقَالَ كَأَنَّ الْمَوْتَ فِيهَا عَلَى غَيْرِنَا كَتَبَ وَ كَأَنَّ الْحَقَّ فِيهَا عَلَى غَيْرِنَا وَجَبَ وَ كَأَنَّ الَّذِي نَرَى مِنَ الْأَمْوَاتِ سَفَرٌ عَمَّا قَلِيلٍ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ نُبَوِّئُهُمْ أَجْدَانَهُمْ وَ نَأْكُلُ تَرَائِهِمْ كَأَنَّا مَحْلَدُونَ بَعْدَهُمْ ثُمَّ قَدْ نَسِينَا كُلَّ وَاعِظٍ وَ وَاعِظَةٍ وَ رُمِينَا بِكُلِّ فَادِحٍ وَ جَانِحَةٍ - [طُوبَى لِمَنْ ذَلَّ فِي نَفْسِهِ وَ طَابَ كَسْبُهُ وَ صَلَحَتْ سَرِيرَتُهُ وَ حَسَنَتْ خَلِيقَتُهُ وَ أَنْفَقَ الْفَضْلَ مِنْ مَالِهِ وَ أَمْسَكَ الْفَضْلَ مِنْ لِسَانِهِ وَ عَزَلَ عَنِ النَّاسِ شَرَّهُ وَ وَسَعَتْهُ السُّنَّةُ وَ لَمْ يُنْسَبْ إِلَى بَذْعَةٍ...؛ امام دنبال جنازه ای می رفت، شنید مردی می خندد، فرمود: گویا مردن در این جهان را برای غیر ما ثبت کرده اند، و انکار حق بر غیر ما واجب شده، و خیال می کنیم مردگانی که می بینیم مسافرانی هستند که به زودی به جانب ما باز می گردند! آنان را در قبرهایشان می نهیم و ارثشان را می خوریم، گویی ما پس از آنها جاودان خواهیم بود! که پند دهندگان را از یاد بردیم، و نشانه هر بلای سخت و سنگین شدیم.^۳

- نفس کشیدن انسان گام برداشتن او به سوی مرگ است.^۴
- زمانی که به دنیا پشت کرده ای و مرگ به تو روی نموده، به هم رسیدن تو و مرگ چه سریع است؟^۵
- از حضرت سؤال شد: خود را چگونه می یابی؟ فرمود: چگونه است حال کسی که به بقایش فانی، و به سلامتش بیمار می شود، و از محلی که در امان نیست، مرگش فرا می رسد؟^۶

با این مقدمه انسان عقلاً و نقلاً به این نتیجه می رسد که هر لحظه ممکن است مرگ او فرا برسد و لذا اگر چنین حسی داشته باشم، مثلاً وقتی دوستم را می بینم احساس می کنم که فردا دیگر نیستم تا او را ببینم، پس سعی می کنم هرچه دوست دارم و می خواهم را به او بگویم. یا مثلاً وقتی به خانه می روم و احساس میکنم که فردا دیگر نیستم برخوردیم با همسر و فرزندم عوض می شود، چیزهایی را که می خواهم به آنها بگویم فرق میکند. تجربه نشان داده که اگر فکر کنیم امروز، روز آخر من است، سعی می کنم دلخوری ها را برطرف کنم و طرف مقابل هم اگر

۱. حکمت ۱۳۲
۲. حکمت ۱۸۷
۳. حکمت ۱۳۲
۴. حکمت ۷۴
۵. حکمت ۲۹
۶. حکمت ۱۱۵
۷. حکمت ۸۹

یادداشت ادبی

نسبت مهربانانه

به مناسبت میلاد امام رضا (علیه السلام) و برگرفته از سوره مبارکه نور^۱

فکر کن...

خانه‌ای باشد

امن،

با دری روشن

که آبی آسمان از سقفش شره کرده؛

و

دیوارهایی که بوی نان گرم را از خود عبور می‌دهند،

و تردی و تری در پیچه‌هایش، مثل طعم زیتون همانند در خاطرت.

فکر کن...

اجازه داده باشند بین تو و صاحب خانه، نسبتی مهربان برقرار باشد.

دیگر از بودن چه می‌خواهی...؟!

۱. ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّي يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ اللَّهُ يَكْفُلُ شَيْءٍ عَلِيمٌ فِي بُيُوتِ أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَ يُذَكِّرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ﴾ (آیات ۳۵ و ۳۶)

هفت روزم، جلوه‌ای از یاد توست...

برگرفته از ادعیه روزانه حضرت زهرا (علیها السلام)، صحیفه فاطمیه

شنبه را که می‌بینم

روز بارش باران

روز رحمت رحمان

لطف‌های بی‌پایان

از برای یکشنبه

روز اعمال اول‌دار

کارهایی که آخرش ما را

می‌رساند به اوج مقصوددار

تا که در محضر دوشنبه شوم

روز چشمهای جستجوگر حکم

روز کارهای خنده بر لب‌ها

خنده‌ای که قوام می‌آرد

تا که هستی شود قیامت‌زا

این سه‌شنبه عجب سه‌گانه گلی است

گل روزهای هفته‌های ما

که گلش زنده می‌شود با او

که گلش زنده می‌کند با ما

مردمی گر نبودشان هرگز

این سه‌شنبه نبودش هیچ با ما

ذکر روز چهارشنبه‌ی ما
میشود: عالمی که چشم دارد
و ز اعمال بندگان حتی
لحظه‌ای چشم بر فی دارد

تا رسد روز پنج‌شنبه و ما
سرمان گرم دو-دوتا باشد
که چه کردیم، چه شد، چه خواهد شد؟
راه ما گر همین مسیر باشد!

جمعه است و روز دیدار و خلاصی و راز
روز آرزوهای دور و دراز
تو همینجا، منم کنار دلت
در پی روزهای پشت همت
تاقیامت
من اینجا
دل بر توست
راه اتصال سلام بر توست
اللهم صل علی محمد و آل محمد صلاه نامیه
زاکیه دائمه متواتره متتابعه مترادفه...

تجربه ای موفق از جهاد کبیر در دانشگاهها: دوره های تدبیر در دانشگاه شریف

مصاحبه با خانم رضوند، عضو مجمع مدارس و مسئول گروه تدبیر در دانشگاه شریف

مقدمه: چند سالی است تعدادی از مربیان مدرسه قرآن در قالب سفیران قرآنی در دانشگاه شریف کلاسهای تدبیر را برگزار می کنند. خانم رضوند به عنوان فرد پیشرو و مسئول این گروه در این مصاحبه به شرح فعالیتهای این گروه پرداخته اند تا از این طریق تجربیات موفقشان به دیگر مدارس تخصصی منتقل شده و با شروع مهرماه، شاهد اجرای طرح جهاد کبیر در دانشگاههای تهران و کشور باشیم.

۱. چه شد که با دانشگاه شریف مرتبط شدید و اولین بار با چه گروهی در آنجا ارتباط گرفتید؟

اولین بار تابستان دو سال پیش بود که دبیر سابق کانون قرآن شریف یعنی خانم طاهونی با بنده تماس گرفتند و توضیحاتی دادند راجع به اینکه روند کلاسهای قرآن در دانشگاه شریف به چه صورت بوده و تصمیم داشتند کلاسی داشته باشند که افراد هر ترم بتوانند به آن ورود داشته باشند. بنده توضیحاتی راجع به دوره های تدبیر دادم و اینکه می توانند دوره های روشی را برگزار کنند و بعد ختم مفهومی در دانشگاه برگزار شود.

به این ترتیب مهرماه سال ۹۴ اولین دوره مقدمات تدبیر در این دانشگاه برگزار شد و با استقبالی که صورت گرفت، این کلاس ادامه یافت و این افراد در حال حاضر به تدبیر سوره ای رسیده اند. بله! به این ترتیب ما هر ترم دوره جدیدی برای مقدمات تدبیر برگزار کردیم و فارغ التحصیلان هر دوره نیز به دوره بعدی منتقل شدند. در سال دوم (سال تحصیلی ۹۵-۹۶) دبیر کانون قرآن، خانم رفیعی و نایب دبیر ایشان، خانم بهجتی عهده دار سیر برنامه های کانون قرآن پس از خانم طاهونی بودند. در دوره این بزرگواران طرحی چهارساله برای آموزش تدبیر طراحی شد. از دیگر موفقیت های این سال؛ فعالیت های مشترکی بود که کانون قرآن و هیات

الزهر (مسجد دانشگاه شریف) داشتند که عبارتند از اعتکاف های ماه رجب و اعتکاف ماه مبارک رمضان. این دو اعتکاف با اینکه فصلی جدید در برنامه های مشترک بین کانون قرآن و هیات الزهرا را رقم زد، ثمرات دیگری نیز داشت، از جمله ورود یافتن آقایان به حوزه تدبیر و شکل گیری کلاسهای تدبیر آقایان در دانشگاه شریف و نیز اقبال عمومی که به تدبیر در قرآن در میان دانشجویان صورت گرفت.

۲. انگیزه و هدفان از برگزاری کلاسهای تدبیر در دانشگاهها چیست؟

در حال حاضر بنای بنده به این است که قرآن فضای دانشگاه را بگیرد و فعلا در مرحله آموزش عمومی در سطح دانشگاه هستیم.

۳. به نظراتان برای رسیدن به این هدف چه الزاماتی را فرد یا گروه برگزارکننده باید داشته باشند؟

راستش را بخواهید صحبت های استاد اخوت در خطابه های روزهای پنجشنبه تمام الزاماتی را که افراد برای رسیدن به اهداف قرآنی دارند، را مسیوط بیان کرده است. لذا به جرأت می توانم بگویم شکل گیری جمعی ربانی، با انگیزه و پرتلاش از الزاماتی است که باید وجود داشته باشد. البته بسیار خرسندم که بگویم بنده با چنین افرادی به لطف خدا برخورد کردم و در حال حاضر می توان گفت چنین جمعی با ویژگی هایی که استاد فرمودند در حال تحقق است.

تمامی کادر اجرایی و مسئولان جمع قرآنی در دانشگاه شریف، از یک سو خود در حال گذراندن دوره های تدبیر هستند و در عین حال بسیار با انگیزه و خالصانه از هیچ تلاشی برای گسترش برنامه ها فروگذار نمی کنند.

۴. سیر پیشرفت برنامه های تان چطور بود و کارنامه ای از فعالیتهای متعددتان در طول این مدت را بفرمایید؟

سال تحصیلی ۹۵-۹۴	ترم اول:	ترم دوم:
	• مقدمات تدبیر (خانم رضوند)	• مقدمات تدبیر (خانم رضوند)
		• روش های تفکر در قرآن (خانم رضوند)
سال تحصیلی ۹۶-۹۵	ترم اول:	ترم دوم
	• مقدمات تدبیر (خانم رضوند)	• مقدمات تدبیر (خانم رضوند)
	• روش های تفکر در قرآن (خانم رضوند)	• روش های تفکر در قرآن (خانم رضوند)
	• روش های تدبیر کلمه ای (خانم رضوند)	• روش های تدبیر کلمه ای (خانم رضوند)
	• کارگاه ساختار وجودی انسان (خانم رضوند)	• اعتکاف ماه رجب؛ سوره یس (خانم رضوند و مشحون)
	• حفظ تدبیر محور (خانم گلستانی نژاد)	• کارگاه تفکر قرآنی (خانم رضوند)
		• اعتکاف ماه مبارک رمضان؛ سوره بلد، شمس و لیل (خانم رضوند)
		• کارگاه سوره قدر و دخان به مناسبت ماه رمضان (خانم مشحون)
		• سخنرانی در مسجد دانشگاه شریف در اعتکاف ماه رمضان (آقای چیت چیان)

۵. در حال حاضر چه کلاسهایی و با چه مخاطب‌هایی در دانشگاه شریف دارید؟
مخاطبان در دو سال اول فقط خانم‌ها بودند که بعد از اعتکاف، آقایان نیز به گروه خانم و آقا صورت می‌گیرد که شرح برنامه‌ها به قرار جدول زیر می‌باشد:

ترم تابستان ۹۶	<ul style="list-style-type: none"> • دوره‌های فشرده تدبیر (پنج جلد) ویژه آقایان (آقای لسانی) • دوره روش‌های تدبیر کلمه‌ای (خانمها مکرمی و رضاوند) • دوره روش‌های تدبیر سوره‌ای (خانم رضاوند)
ترم پاییز سال تحصیلی ۹۶-۹۷ (در دست برنامه‌ریزی و اجرا در شروع سال تحصیلی جدید)	<p>برنامه تدبیر ویژه خانم‌ها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- کارگاه سوره فجر در دهه محرم (مکان: خیمه تدبیر، در دو جلسه) ۲- دوره مقدمات تدبیر (دو کلاس توسط خانمها دوستی و رضاوند) ۳- دوره روش‌های تفکر در قرآن (خانم مشحون) ۴- دوره روش‌های تدبیر کلمه‌ای (خانم مکرمی و رضاوند) ۵- دوره روش‌های تدبیر سوره‌ای (خانم رضاوند) ۶- کارگاه ساختار وجودی انسان (خانمها مکرمی و دوستی) ۷- کارگاه تفکر قرآنی
	<p>برگزاری خیمه تدبیر: این خیمه به مناسبت ماه محرم برپا خواهد شد. زمان خیمه تدبیر ۱ تا ۵ مهر می‌باشد و ساعات برنامه‌های خیمه هر روز از ساعت ۱۱ تا ۱۸ است.</p> <p>نمایشگاه سوره‌ها: ساعت ۱۱ تا ۱۵ (آقایان)</p> <p>کارگاه سوره‌ها: ساعت ۱۶ تا ۱۸ (یکشنبه و سه‌شنبه ویژه خانم‌ها و شنبه، دوشنبه و چهارشنبه ویژه آقایان)</p> <p>کادر خیمه تدبیر و وظایفشان بدین شرح می‌باشند:</p> <p>شنبه ۱ مهرماه (دوم محرم):</p> <ul style="list-style-type: none"> • نمایشگاه سوره فجر: آقای حسینی • کارگاه سوره تین: آقای حسینی یکشنبه ۲ مهرماه (سوم محرم): • نمایشگاه سوره فجر: آقای ساعدی • کارگاه سوره فجر: خانم رضاوند (ویژه خانم‌ها) دوشنبه ۳ مهرماه (چهارم محرم): • نمایشگاه سوره فجر: آقای یزدانی • کارگاه سوره زلزال: آقای یزدانی سه شنبه ۴ مهرماه (پنجم محرم): • نمایشگاه سوره فجر: آقای اعلائی • کارگاه سوره فجر: خانم رضاوند (ویژه خانم‌ها) چهارشنبه ۵ مهرماه (ششم محرم): • نمایشگاه سوره فجر: آقای اعلائی • کارگاه سوره فلق: آقای علامه <p>نیروهای پشتیبانی کارگاه‌ها و نمایشگاه‌ها: خانم‌ها رضاوند، دوستی و مشحون</p>
	<p>برنامه تدبیر ویژه آقایان:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- ورود یافتن افرادی که در ترم تابستان دوره فشرده را گذراندند به دوره تخصصی. ۲- دوره فشرده تدبیر (پنج جلد) در یک ترم.

ان شاء الله که هم‌چنان و بیش از پیش موفق و جریان‌ساز در مسیر جهاد قرآنی باشید...